

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. 7. De promissionibus, donationibus & testamentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

Palud. Rich. & alii apud Less. sup. dub. 6. Id patet tum ex eo quod (ut habetur c. 2. de his quæ vi metus que causa fiunt, *quæ vi & metu fiunt, debent in irritum revocari*: tum etiam quia (ut dicit S. Th. 2. 2. q. 89. a. 7. ad 3. *qui vim intulit, hoc meretur, ut ei promissionem servetur*. Eadem etiam ratio, quæ suprà de dolo allata est, potest de metu iniuste illato intelligi. qui enim metum iniuste incussit, iniuriam alteri intulit; unde tenetur illum in priorem statum restituere; & alterius habet exigendi hanc restitutionem. Per metum verò gravem intelligimus illum, qui est de malo aliquo, quod viro constanti formidabile est, eumque merito commovere potest; qualis est metus mortis, exilii, carceris, infamiae, amissionis bonorum, &c. ad metum quoque gravem pertinere dicit Less. Suprà metum reverentialem, quo filius timet gravem offensionem patris, subditus principis, uxor mariti, &c. ubi recte observat, metum etiam gravem dici posse illum; quod respectivè solum talis est; ut si sit de aliquo malo, quod, quamvis viro constanti non sit formidabile, foemina tamen, vel puero, vel seni formidandum merito videtur.

§. VII.

De promissionibus, donationibus, & testamentis.

Promissionis nomine non intelligimus hic promissionem illam, quæ fit sub aliquo onere vel conditione, quæque ut sic extendi potest ad omnes ferè stipulationes & contractus, in quibus ut plurimum promissio aliqua reciproca intervenit; sed promissionem simplicem & gratuitam, quæ ex mera liberalitate, aut gratitudine aliquid alteri promittitur: de qua

Dicendum est promissionem, antequam acceptetur, nullam parere obligationem naturalem, aut civilem: quod & si militer de donatione intelligendum est: unde sequitur quod

quod utraq; ante acceptationem possit licite revocari. Ita Sor. lib. 4. de just. q. 5. art. 1. Suar. tom. 2. de relig. lib. 4. c. 2. Less. lib. 2. c. 18. dub. 6. & alii communiter Ratio est, quia omnis promissio, & donatio suapte natura respectiva est, cujus proinde obligatio ex alterius partis consensu dependet.

Excipiunt tamen Doctores aliqui promissiones factas Ecclesiæ, hospitali, monasterio, aliisque locis piis; existimantq; etiam ante acceptationem, promissiones, & donationes ejusmodi obligare: alii vero Theologi hanc exceptionem non admittunt, asseruntq; universim promissionem non acceptatam minime obligare: quam sententiam probabilem, & in praxi tutam existimat Laym. Sup. tra. 4. c. 1. & pro illa Sorum, Gomez aliosq; Doctores citat.

Dicendum 2. promissionem serio, & deliberate factam, & ex animo verè promittendi, seq; alteri obligandi, ex virtute fidei seu fidelitatis, ubi acceptata fuerit, obligare, etiam sub peccato mortali, si res promissa sit alicuius momenti. Ita Nav. Sor. & plures alii, quos citat & sequitur Less. Suprà dub. 2. Ratio est, quia omnis promissio dat jus ad rem promissam, quod etiam ad hæredes promissarii transit, & si fiat per formam simulationis, datur etiam actio in foro exteriori, & promissori cogi potest sententia judicis ad promissionem impleendam: unde sequitur, illam inducere strictam aliquam obligationem, qua proinde sub peccato obliget. Quod si quis utatur verbis quidem promissoris non tamen animo serio promittendi, sed solummodo ad significandum solum propositum, vel ad firmitus asseverandum, ut ei credatur, tunc ut recte observat idem Lessius non cenetur obligatus sub peccato mortali ad implendum id quod sic pronuntiat, nisi forte ex facta illa promissione notat illi aliquod damnum alterius sequatur; & hoc sensu dicit intelligendas esse promissiones plurimorum, qui solent multa se promittere facturos; cum tamen non intendant serio se ad id obligare, ac aliis jus exigendi tribuere, sed duntaxat firmiter id asseverare.

Quæres quanti valoris aut momenti esse debeat res promissa,

missa, ut promissionis violatio censeatur esse peccatum mortale; Nau. Cap. 18. n. 6. existimat sufficere valorem rei promissa talem esse, qui in furto ad peccatum mortale sufficeret; probabilius tamen Lopes lib. 2. de conu. cap. ult. & Less. sup. docent in promissione ad materiam peccati mortalis constituendam longè maiorem valorem quàm in furto requiri; qui tamen valor difficile determinari potest, sed viri prudentis iudicio ex æquo, & bono dijudicari debet: certè communi hominum æstimatione maior iniuria fieri censeatur, si quis aureum unicum surripiat, quàm si quatuor vel quinque aureos ex liberali promissione debitos non soluat.

Dicendum 3. promissionem alteri factam, & ab eo acceptam desinere obligare, si res promissa fiat inutilis aut illicita; aut impossibilis, item si status rerum, aut personarum ita mutetur, ut secundum iudicium viri prudentis promissor non videatur illum euentum voluisse comprehendere: quod ex conditione rei promissa, aut ipsius promissionis, vel etiam promissarii, alijsque circumstantijs dijudicandum est. Ita Caiet & alij quos citat, & sequitur Less. Supra dubio. Ratio est, quia promissio non censeatur habere vim nisi ex ea voluntate & intentione, quam promittens explicitè vel implicitè habuit dum promisit: ex quo sequitur quòd ultra hanc intentionem expressam, vel prudenter interpretatam non possit obligare.

Dicendum 4. donationem illam, quæ dicitur inter vivos, (id est cum quis ex mera liberalitate sic donat, ut etiam se vivo velit rem donatam esse alterius) factam ab eo qui donare potest (id est qui dominium & administrationem habet rei quam donat, cum facultate illam alienandi posse etiam post donatarii acceptationem revocari) ob quasdam causas legibus expressas; quarum præcipua est ingratitude ipsius donatarii, ut si donatarius iniurias atrociores in donantem effuderit; si violenter illum percussorit; si ex certa malitia notabile damnum bonis eius intulerit; aut si ad gravem inopiam redactum non aluerit. Ita Sylu. Gomez & alij, quos citat & sequitur Less. Supra dub. 14. ubi tamen observat donatarium ante iudicis sententiam

sententiam non teneri ad restitutionem. quia est pœna, quæ prærequirit donatoris querelam, & ingratitude probacionem.

Dicendum 5. donationem. quæ fit causa mortis, (id est cum quis ita donat, ut rem non velit absolute & irrevocabili- ter esse alterius nisi post suam mortem qualiter in testamento & codicillis fieri solet) posse ad arbitrium donantis revocari. Ita communiter Doctores: unde Apostolus dicit quod *Heb. 9. ubi testamentum est, mors necesse est intercedat testatoris etc. alioquin nondum valet, dum vivit qui testatus est*: & Iurisperiti communiter dicunt, *Ambulatoriam esse testantis voluntatem, usque ad supremum vita exitum*. Et tamen difficultas inter Theologos utrum testamentum sit validum in foro conscientie, si desint ei solemnitates legibus requisitiæ; Omissis aliorum sententiis probabili- bus & in praxi tuta videtur esse illa, quam propugnant Adrian. Angel. Tabie. Sylv. Ioan. Med. Lopes, & alii quos citat & sequitur I. Ess. sup. c. 19. dub. 3. quæ asserit eiusmodi testamentum in foro conscientie validum esse, & licite retineri posse id quod ex tali testamento habetur, siue titulo hæreditatis, siue legati. Ratio est, quia (ur dicitur Paragr. *Per traditionem* instit. de rerum divisione) nihil est tam conveniens naturali aequitati, quàm voluntatem domini, volentis rem suam in alium transferri, ratam haberi. Præterea testatorum solemnitates à legibus eo solum fine introductæ sunt, ne quid falsitatis in testamentum incur- rat, ut dicitur *l. questionem 23. C. de fideicommissis*; quare dummodo certo constet de ultima testantis voluntate, potest quis rem sibi ejus testamento relictam tura conscientie retinere.

§. VIII.

De emptione & venditione.

DVÆ sunt præcipuæ conditiones in qualibet emptione & venditione observandæ, ut docet S. Th. 22. q. 57. a. 1. & seq. Prima est, ut fraus omnis & dolus ablit tã ex parte